

Nya greppet lägger ännu en dimension till "Vintersagan"

Ännu en sommarscen öppnar efter pandemin. Shakespearefabriken utanför Vadstena ger "Vintersagan" som en samtida moralitet om maktutövning och försoning. Pontus Plænges regi lägger till nya dimensioner till dramat.

Regi: Pontus Plaenge

Medverkande David Sigfridsson, Jeff Lindström, Maria Zakrisson Mortenson, Inga Onn, Olle Jernberg, Marika Strand, Pontus Plænge, Mehdi Arabi, Jesper Forsberg, Moa Niclasson.

Var: Shakespearefabriken, Vadstena

Text: William Shakespeare

Kostymör: Anna Sigurdsdotter

Shakespearefabriken ligger mitt på Östgötaslätten, utsikten är enorm: sädesfält så långt ögat når, Vadstenas torn, Västergötland på andra sidan Vättern. Här har en foderfabrik blivit hem för den tradition av Shakespeareuppsättningar som förut spelades på gräsgården, mellan Bjälbopalatset och klosterkyrkan. Tak över huvudet, en scen med två våningar. Vad mer kan en sommarscen begära?

"Vintersagan" står på repertoaren, Shakespeares sagospel om svartsjuka och despoti. Två teman han ständigt återkommer till. Också denna pjäs beskriver den definitiva skillnaden mellan hov och by/skog. Stel etikett står mot ystert driftsliv. Tvång mot frihet. Flera Shakespearepjäser skildrar hur en dos demokrati, och bejakandet av en sexualitet som får verka fritt mellan kön och hierarkier, förlöser människor.

Pjäsen skildrar vänskapen mellan två kungar, Leones och Polixenes, som blir utbytt mot svartsjuka när Polixenes bevakas av drottning Hermiones önskan att förlänga sitt besök. Det som följer är en variant på "Oidipus" – en nyfödd prinsessa överges, hittas och blir herdeflicka. Hon uppvaktas dock av Polixenes son, Florizel. Till sist kan alla – nästan – åter få sin "rätta" roll, men kommer ändå att få en viktig läxa. Den handlar om besinning, om att känna sig själv, kärlek som demokrati – men också att kläder inte alltid säger vem man är, eller tror sig vara. Slutet är ett mirakel.

"Vintersagan" kan förstås spelas på många skilda sätt. Ingmar Bergman gav den en poetisk inramning via Almqvist. Ensemblen här är en blandning av proffs och lokala amatörer. Pontus Plænges regi är därför mer traditionell än djärv med ett viktigt undantag. Leones och Polixenes vänskap är här av tydligt sexuell art, det är därför Leones blir så svartsjuk när Polixenes väljer att stanna. Det är ett nytänkt grepp, som lägger ännu en dimension till dramat. Dessutom spelas rådgivaren Camillo av en kvinna – en utmärkt Marika Strand – vilket ger förnuftet flera kvinnliga röster, däribland alltid skickliga Inga Onn som Paulina.

Iscensättningen spelas utan scenografi, alldeles som när det begav sig. Kostymen är nutida, med många roliga inslag. Särskilt under bybornas blommiga fest, där Frestaren – gestaltad av Olle Jernberg – härjar fritt. Jernberg gör en klassisk, shakespearesk clown/skurk med liv och eld.

David Sigfridsson ger kung Leones en lyckad, knyckig expressivitet medan Jeff Lindström är en mer behärskat sval Polixenes. Pontus Plænges tolkning av herden är ett rart porträtt av aningen förvirrad, aningen klok gamling. Moas Niklasson tar för sig som prinsessan Perdita. Girlpower.

Shakespearefabriken kan vara svårspelad, proffsen tämjer den genom att invänta akustiken, medan några ännu inte lärt sig denna konst. "Vintersagan" är ändå en sommarteatruppsättning som trots sina små resurser imponerar med sin vilja och sitt humör.